

Востока. Помимо украинских традиционных клиентов в Европе и Америке, отечественные малые самолеты начали пользоваться большим спросом на рынках Восточной Европы, Азии и африканских стран. Это означает, что благодаря созданию модельного ряда самолетов с двигателями, работающими на авиакеросине, для нас открываются рынки, на которых авиационного бензина нет или его сложно приобрести. Кроме того, украинские малые самолеты специального назначения, оснащенные спутниковыми антеннами, лазерными сканерами и спецкамерами, закрывают нишу, которая ранее была доступна только для крупных производителей военной продукции.

Литература. 1. Областная целевая Программа развития авиации общего назначения (малой авиации) в Одесской области на 2002–2007 годы. Электронный ресурс.- Режим доступа: http://www.aviajournal.com/arhiv/2000_2002/magazine/200212/st11.shtml 2. Pererva P.G., Kocziszki, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer.- Kharkov-Miskolc? 2012.- 668s.

О.В. СИРОМ'ЯТНИКОВА, аспірант, НТУ «ХПІ», м. Харків

ФОРМУВАННЯ РЕІНТЕГРАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Проблеми забезпечення виживання і досягнення необхідних темпів розвитку українських підприємств спостерігаються сьогодні практично в усіх галузях промисловості, особливо машинобудівної галузі. Незважаючи на позитивні тенденції макроекономічного росту, що намітилися, продовжують залишатися актуальними питання, пов'язані із спадом виробництва, дефіцитом фінансових коштів і, як наслідок, з виникненням кризових ситуацій на українських підприємствах. Ринкові реформи і введення процедури банкрутства в практику економічного життя України зробили актуальною проблему неефективного управління підприємствами в умовах кризи, що обумовлює необхідність формування дієвих стратегій управління підприємствами.

В кризових умовах господарювання стратегії управління підприємством являють собою комплекс управлінських технологій та фінансових інструментів, що зумовлені стратегічним характером діяльності підприємства та спрямовані

на припинення дії кризових процесів на підприємстві, формування основ для відновлення його потенціалу та прогнозування й попередження виникнення кризових явищ. Своєчасно розроблена і реалізована у рамках антикризового управління стратегія дозволяє суб'єктам господарювання відновити рівень просторової стійкості, при цьому основними критеріями доцільності впровадження антикризових стратегій є максимізація фінансового потоку, який буде генеруватися при їх впровадженні, та збільшення капіталізації підприємства, яка підсилює адаптивність, конструктивну гнучкість суб'єктів господарювання та адекватність їх реакції до негативних проявів кризових явищ, надає конкурентних переваг та стає запорукою їх стабільності та платоспроможності. Проте, незважаючи на велику кількість запропонованих у наукових публікаціях антикризових стратегій управління підприємством, питання впливу реінтеграційних процесів на підвищення ринкової вартості компанії та застосування реінтеграційних стратегій управління підприємством не знайшли свого відображення і потребують подальшого дослідження.

Необхідно відмітити, що саме реінтеграція як структурних блоків, так і процесів компанії виступає дієвим засобом своєчасної адекватної реакції на зміни у зовнішньому середовищі, дає можливість використовувати управлінський інструментарій та фінансові важелі, що суттєво змінюють погляд на управління компанією, дозволяє закріпити господарські зв'язки, знизити рівень витрат, посилити стимули для отримання найбільш ефективного фінансового результату, сконцентрувати ресурси по найбільш ефективним напрямам технічної політики, використати найефективніше систему взаєморозрахунків, підвищити конкурентоспроможність українських виробників на зовнішньому ринку, а також найекономніше вирішувати окремі завдання використання виробничої і соціальної інфраструктури.

Серед реінтеграційних інструментів вважаємо доречним виділити такі як аутсорсинг, зворотний лізинг, безрегресний факторинг – це гнучкі інструменти; які не тільки заміщують, робочу силу, фінанси, активи, але і змінюють взаємодію на підприємстві, передбачають повну реінтеграцію основних елементів цілісних комплексів з виробництва продукції та включають три складові, спрямовані на внутрішні елементи та

процеси, взаємодію з зовнішнім середовищем та функціональну спрямованість (виробничу функцію підприємства).

Практичне використання даних пропозицій до формування стратегії управління підприємством, дозволить створити компанію, яка здатна забезпечити ефективний розвиток та досягти поставленої стратегічної мети – збільшення своєї ринкової вартості.

А.М. ЛАРКА, асистент, НТУ“ХПІ”, м. Харків

ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПОГЛЯДІВ ВЧЕНИХ НА ПОНЯТТЯ «ВИТРАТИ»

Категорія «витрати» є однією з ключових в економічній науці. Без аналізу витрат не можлива жодна підприємницька діяльність, бо вона має базуватись на економічних розрахунках щодо доцільності використання ресурсів у співвідношенні з отриманими результатами. Ефективне управління витратами неможливе без розуміння сутності цього поняття. Дослідження цієї категорії здійснюється безперервно багатьма вченими розпочинаючи з античних часів та продовжується по теперішній час. Проте, як не існувало єдиного підходу до цього поняття в продовж всього економічного розвитку суспільства, так і досі не існує.

Серед зарубіжних економістів значний внесок у дослідження та розвиток вчень про витрати зробили: А. Сміт, Д. Рікардо, Е. Чемберлен, Р. Коуз, Е. Шмаленбах, К. Макконнел та ін. Вдосконаленням теорії витрат займались також і радянські вчені, зокрема А. Якобі, А. Бірман, А. Абітуров та ін. Серед вітчизняних вчених розкриттю економічної суті витрат приділяють значну увагу такі науковці як О. Олійник, Ю. Цал-Цалко, В. Сопко, Ф. Бутинець. Про актуальність та важливість цього питання в економічній науці також свідчить велика кількість наукових статей, публікацій та дисертаційних досліджень сьогодення.

Розвиток вчень про витрати має витоки ще з античних часів. Найбільш вагомий внесок серед дослідників економічних категорій та процесів належить Аристотелю. Оптимальним способом досягнення багатства в часи античності вважалося